

Årsmelding 2014 til Kunnskapsdepartementet

Innholdsfortegnelse

1 Innledning

2 Utvalgets arbeid

2.1 Konkrete saker

2.1.1 Saker som er overført fra 2013

2.1.2 Nye saker

2.1.3 Lokale saker som utvalget er blitt orientert om

2.1.4 Klager vedrørende utvalgets avvisningsvedtak

2.1.5 Forespørsler om mulige saker og utvalgets virkeområde

3 Andre aktiviteter

4 Internasjonalt samarbeid

Vedlegg:

Granskingsutvalget: Medlemmer og sekretariat

Møter 2014

1 Innledning

Granskingsutvalget ble i henhold til forskningsetikkloven opprettet 1. juli 2007. Ifølge § 11 annet ledd i forskriften til forskningsetikkloven skal Granskingsutvalget avgi en årsmelding til Kunnskapsdepartementet med utvalgets avgjørelser i anonymisert form. Denne sjuende årsmeldingen vedrører 2014.

2 Utvalgets arbeid

Det ble avholdt seks utvalgsmøter i 2014, herav ett telefonmøte.

Utvalget fikk ny leder fra starten av året, professor dr. juris Tore Lunde, Universitetet i Bergen.

I forskrift om behandling av etikk og redelighet i forskning § 6 første ledd første punktum heter det at Granskingsutvalget

”skal behandle saker om påstått vitenskapelig uredelighet”.

Videre slås det fast at utvalget

"vurderer selv om en henvendelse gir grunn til videre undersøkelser eller er åpenbart grunnløs. Utvalget kan også behandle saker av eget tiltak."

Saker som faller utenfor utvalgets virkeområde, avvises av utvalget.

De lokale institusjonene har hovedansvaret for behandling av saker om mulig vitenskapelig uredelighet (jf. proposisjonen til forskningsetikkloven). Med dette som utgangspunkt vurderer Granskingsutvalget om en mottatt klage sendes videre til lokal behandling eller om utvalget selv vil åpne sak, eksempelvis hvis saken anses å være særlig prinsipiell. Utvalget vil i særlige tilfeller overta en sak selv om den har vært behandlet lokalt, jf. at utvalget kan behandle saker av eget tiltak. Dette kan eksempelvis bli aktuelt av habilitetsgrunner eller hvis institusjonens saksbehandling/konklusjon ikke anses som betryggende.

2.1 Konkrete saker

Tre saker ble overført fra 2013 til 2014. Utvalget mottok klage på to avvisningsvedtak fattet i 2014. Utvalget har som tidligere år mottatt orientering om en rekke lokalt behandlede saker.

I det følgende beskrives hver enkelt sak/henvendelse som utvalget har hatt til drøftelse i beretningsperioden.

2.1.1 Saker som er overført fra 2013

Sak 1/2014.

Saken er beskrevet i tidligere årsmeldinger sak 7/2012 og sak 3/2013.

En første klage ble avvist og sendt til lokal behandling. Klagen gjaldt mistanke om plagiering av ideer, hypoteser og perspektiver fra en masteravhandling og manglende kreditering i relasjon til forskning. I 2013 mottok utvalget orientering fra ansvarlig institusjon som ikke ga klager medhold.

I etterkant kom det to nye klager vedrørende samme saken. Totalt omfatter klagene tre innklagede tilknyttet tre ulike institusjoner.

De tre institusjonene inngikk i et forskningssamarbeid som knyttet de tre innklagede og klagene sammen. De tre klagene reiser mange spørsmål vedrørende mulige brudd på god vitenskapelig praksis, herunder mindre alvorlige brudd som ligger utenfor Granskingsutvalgets mandat. Utvalget besluttet å avvise klagene og sende disse til lokal behandling.

Klagene ble behandlet ved to museer som de innklagede hadde tilknytning til med etterfølgende orientering til Granskingsutvalget.

Begge museene avviste, etter innhenting av opplysninger fra de innklagede, de fremsatte påstandene, hovedsakelig basert på at disse ikke var dokumentert eller ikke fantes riktige. I tillegg fastholdt det ene museet en tidligere avvisning av deler av saken.

Utvalget tok orienteringene til etterretning og betrakter saken som avsluttet.

Sak 2/2014

Saken er beskrevet i tidligere årsmeldinger sak 4/2013 og sak 9/2012.

En lokalt behandlet sak ble meldt inn til utvalget av en stipendiat som hadde fått refusert sin doktoravhandling og blitt tvangsmessig utmeldt av Phd-programmet.

Det var ikke omstridt at plagiering hadde funnet sted.

Den tidligere stipendiaten ønsket å bli renvasket fra beskyldninger om vitenskapelig uredelighet, som klager fant overdrevet og upassende. Klager pekte også på at straffutmålingen (sanksjoneringen) stred mot hans og andres rettsfølelse.

Saken ble klaget inn for sivilombudsmannen. Granskingsutvalget besluttet derfor å avvente utviklingen i saken før eventuell realitetsbehandling.

Viderebehandling av saken har pågått over lang tid med behandling over flere ganger av både sivilombudsmannen og den sentrale klagenemnd ved institusjonen. Utvalget er løpende blitt orientert om utviklingen fra ansvarlig universitet senest i denne beretningsperiode med orientering om behandling av sivilombudsmannen, klagenemnd, universitetets svar til klager og respons på dette. Klagenemnda konkluderte med at opprinnelig vedtak om tvungen avslutning var ugyldig. Klager ble tilbudt et halvt års ny tilsetting som stipendiat. Dette aksepterte stipendiaten.

På bakgrunn av dette fant utvalget ikke grunnlag for å gå inn i saken som dermed betraktes som avsluttet.

Sak 3/2014

Saken er beskrevet i årsmelding 2013 som sak 9/2013.

Saken vedrørte et forskningssamarbeid mellom en ikke-norsk organisasjon (NGO) og et norsk kompetansesenter (NK). Saken var tidligere blitt behandlet av NENT, som konkluderte med flere etiske brudd.

Saken gjaldt mistanke om forfalskning, fabrikkering og grov uaktsomhet i rapportering av forskning, herunder spørsmål vedrørende medforfatterskap.

Klagen var rettet mot fire norske forskere. Mistanken gjaldt både gjennomføring og rapportering av forskning.

Anklagene om vitenskapelig uredelighet var relatert til konflikter i forbindelse med samarbeid i et forskningsprosjekt vedrørende sykdomsutvikling hos sau som hadde spist planterester etter dyrkning av genmodifisert bomull.

Granskingsutvalget besluttet å stille noen konkrete spørsmål til NK, samt oversende klagen til de innklagede for deres kommentar.

Det fremkom at det ifølge NK ikke forelå noen publikasjoner fra prosjektet, kun utkast til manuskript til artikkel. Det forelå en eldre intern statusrapport med foreløpige resultater. Det var gjort rede for arbeidsmetoder og for oppbevaring av alt prøvemateriale.

De innsendte dokumentene og brev fra NENT tydet på at det hadde vært svært dårlig/for lite kommunikasjon mellom partene de siste årene, i forhold til fremdrift og resultat av forsøkene som hadde blitt utført. Partene virket også å ha misforstått hverandre.

Utvalget kunne ikke se at det forelå konkrete holdepunkter som tilsa at Granskingsutvalget iverksatte en gransking, da mindre alvorlige brudd på god vitenskapelig praksis ikke er en del av Granskingsutvalgets mandat og bredere forskningsetiske spørsmål allerede var behandlet av NENT.

Klagen ble avvist fra realitetsbehandling i Granskingsutvalget. Saken betraktes som avsluttet.

Sak 4/2014

Utover de tre overførte saker er det omtalt en sak i årsmelding for 2013 (sak 8/2013) som ble avvist og sendt til lokal behandling. Granskingsutvalget har fått opplyst at lokal behandling ikke ble avsluttet i 2014.

2.1.2 Nye saker

Sak 5/2014

Det fremgår av årsmelding 2013 (orienteringssak nr. 5) at Granskingsutvalget ble orientert om en ferdig behandlet sak som vedrørte anklager om forfalskede eller fabrikkerte data i et forskningsprosjekt. Anklagene var av en medforfatter rettet mot førsteforfatter av et manuskript. Dette manuskript var basert på forsøkene. En intern granskingskomité kom til at det ikke var grunn til å tro at data var forfalsket eller fabrikkert, likevel ga manuskriptet en klart misvisende fremstilling av de aktuelle forsøkene. Det ble anbefalt å ikke publisere manuskriptet før misforholdene var rettet opp. Institusjonens ledelse støttet komiteens vurderinger og stilte seg bak rapportens konklusjoner.

Granskingsutvalget tok orienteringen til etterretning, men påpekte at habilitetsvurdering av granskingskomiteens medlemmer burde fremkomme av rapporten.

Granskingsutvalget mottok i 2014 en henvendelse fra institusjonen hvorav det fremgikk at innklagede hadde anmodet om at saken ble vurdert av det nasjonale utvalget, og at utvalget derfor burde få innsikt i alle sakens dokumenter. Granskingsutvalget vurderte denne anmodningen som en klage over institusjonens saksbehandling og ilagte sanksjoner mot innklagede.

Utvalget er ikke klageinstans for lokal behandling, men utvalget drøftet om man ville realitetsbehandle saken av eget tiltak. Som grunnlag for dette ble det innhentet nye opplysninger fra innklagede og fra institusjonen, i tillegg til tidligere dokumentasjon.

Etter en nærmere gjennomgang og vurdering av saken, herunder metodebeskrivelse i det omdiskuterte manuskriptet, fant utvalget ikke grunnlag for mistanke om alvorlige brudd på god vitenskapelig praksis i form av vitenskapelig uredelighet som tilsa at utvalget skulle granske saken. Dermed vurderte utvalget at saken falt utenfor Granskingsutvalgets mandat. Institusjoner har derimot ansvar for behandling av alle saker som vedrører mulige brudd på god vitenskapelig praksis.

Innklagede og institusjonen mottok utvalgets konklusjon.

Sak 6/2014

Utvalget mottok en anonym melding vedrørende mistanke om vitenskapelig uredelighet rettet mot en navngitt forsker. Mistanken gjaldt plagiering, mulig dobbeltpublisering eller såkalt selvplagiering, brudd på opphavsrett og fabrikasjon av forskningsresultater. Mistanken var knyttet til en publisert artikkel og et selvstendig arbeid på mastergradsnivå («masteroppgave»).

Prosjekter gjennomført av (master)studenter faller utenfor Granskingsutvalgets mandat. Utvalget fant ikke særlig grunn til å realitetsbehandle andre aspekter av saken som kunne falle innenfor utvalgets mandat. Utvalget avviste derfor saken og sendte saken til ansvarlig institusjon med en oppfordring om å bli orientert om sakens lokale behandling.

Utvalget har ikke mottatt informasjon fra lokal institusjon, men er i annen sammenheng blitt opplyst om at den aktuelle institusjonen ikke anser seg forpliktet til å informere Granskingsutvalget om lokalt behandlede saker.

Sak 7/2014

Granskingsutvalget behandlet for noen år siden en sak vedrørende beskrivelse av funn av fossil i en vitenskapelig artikkel. Saken ble den gang sendt til ansvarlig institusjon, som konkluderte med at siden det ikke var fremkommet konkrete påstander om vitenskapelig uredelighet i forbindelse med fossilet, så institusjonens forskningsetiske utvalg ingen grunn til å forfølge saken videre. Det ble i tillegg oppfordret til å gjøre faglige spørsmål til gjenstand for åpen drøftelse i en vitenskapelig sammenheng

Granskingsutvalget tok den gang konklusjonen fra universitetet til etterretning. Utvalget fant ikke grunn til å gå videre med saken.

Utvalget mottok i 2014 en ny klage vedrørende samme sak/artikkel. Etter Granskingsutvalgets vurdering inneholdt den nye henvendelsen konkrete påstander om mulig vitenskapelig uredelighet. Utvalget drøftet derfor om saken skulle realitetsbehandles.

Granskingsutvalget konkluderte med at de uttalelser som klager hadde lagt frem som dokumentasjon, ikke var tilstrekkelige for å sannsynliggjøre påstanden om vitenskapelig uredelighet, og heller ikke inneholdt opplysninger som tilsa at utvalget burde iverksette granskning av saken.

Saken ble dermed avvist med en samtidig orientering til ansvarlig institusjon. Granskingsutvalgets avvisning av saken ble påklaget til Kunnskapsdepartementet, som i likhet med Granskingsutvalget ikke fant at klager hadde rettslig klageinteresse. Det er ikke tilstrekkelig å være alminnelig opptatt av redelighet i forskning, men må foreligge særlige forhold for at en enkeltperson uten direkte tilknytning til saken kan få rettslig klageinteresse.

Saken betraktes hermed som avsluttet for Granskingsutvalgets del.

Sak 8/2014

Saken gjaldt mistanke om vitenskapelig uredelighet i forbindelse med bruk av en ny metode innen bruk av lasermålinger. Mistanken gjaldt primært at en forsker som var ansatt ved et norsk institutt hadde produsert og publisert forskning som bygde på feilaktig bruk av en teori og metode utviklet av klager. Det ble anført at dette hadde ført til at alle forskningsrapporter og investeringer som benyttet en bestemt modell etter 2003 var basert på forfalskede teorier.

Utvalget la til grunn at varselet gjaldt to påstander om mulig vitenskapelig uredelighet: Den ene gjaldt forfalskning av forskning. Den andre ble tolket som en påstand om utelatelse av klager som medforfatter.

I varselet var det i tillegg omtalt en rekke forhold som etter Granskingsutvalgets vurdering faller utenfor definisjonen av vitenskapelig uredelighet i forskningsetikkloven, herunder arbeidsrettslige forhold som det var inngått forlik om. I tillegg var det fremsatt påstander rettet mot involvert institusjon. Utvalget har imidlertid kun mandat til å behandle saker som gjelder enkeltpersoner.

Etter Granskingsutvalgets vurdering, syntes påstandene om forfalskning å bygge på faglig uenighet, ikke vitenskapelig uredelighet. Utvalget konstaterte at innklagede var blitt kreditert i overensstemmelse med de nasjonale forskningsetiske retningslinjene for naturvitenskap og teknologi, og at klager ikke oppfylte forskningsetiske betingelser for å stå som medforfatter til artikkelen.

Granskingsutvalget fant ikke at det forelå holdepunkter for alvorlige brudd på god vitenskapelig praksis. Mindre alvorlige brudd på god praksis ligger utenfor Granskingsutvalgets mandat, og granskes ikke av utvalget.

Utvalget avviste hermed å realitetsbehandle saken

Utvalgets avgjørelse ble påklaget til Kunnskapsdepartementet. KD konstaterte at saken ikke var realitetsbehandlet av Granskingsutvalget og at KD's kompetanse dermed var å vurdere om det forelå saksbehandlingsfeil. KD fant at de faglige momentene som Granskingsutvalget hadde lagt til grunn i saken, lå innenfor utvalgets skjønnsutøvelse. Utvalget velger selv om man vil granske en sak. KD fant at det ikke forelå saksbehandlingsfeil.

Saken betraktes som avsluttet.

Sak 9/2014

Utvalget mottok en klage som gjaldt mistanke om vitenskapelig uredelighet i forbindelse med bedømmelse av en doktorgradsavhandling. Konkret ble det angitt at det var konstruert eller fabrikkert motbevis som ledd i å felle en innlevert avhandling.

Klagen var fremmet av en person som hadde vært rådgiver for den forsker som hadde innlevert avhandlingen. Mistanken gjaldt alle i bedømmelseskomiteen, men klager anførte at to av komiteens medlemmer hadde hatt personlig interesse i saken.

Granskingsutvalget konstaterte at saken var blitt behandlet av flere lokale instanser. Utvalget er ikke klageinstans for lokale avgjørelser om mulig uredelighet og heller ikke for bedømmelse av avhandlinger. Likevel kan utvalget velge å realitetsbehandle en sak dersom det finnes særlige grunner. Utvalget fant ikke slike grunner i denne saken, og fant ikke at saken hadde en tilstrekkelig alvorlighetsgrad som tilsa at saken faller inn under utvalgets virkeområde etter forskningsetikkloven.

Saken ble dermed avvist fra realitetsbehandling. Saken betraktes som avsluttet.

Sak 10/2014

Utvalget mottok en henvendelse fra en advokat som på vegne av en klient/stipendiat ønsket å få avklart hvorvidt Granskingsutvalget eller en av De nasjonale forskningsetiske komiteene ville være kompetent til å behandle en eventuell henvendelse.

Granskingsutvalget opplyste i sitt svar at utvalget hadde kjennskap til at saken allerede hadde vært behandlet av forskningsetisk utvalg ved ansvarlig institusjon, men at saken ikke var endelig ferdigbehandlet lokalt. I lys av at hovedansvaret ligger på den enkelte institusjon, vil Granskingsutvalget være tilbakeholdende med å gå inn i en sak som er under lokal behandling.

Granskingsutvalget kunne ikke ut fra det opplyste ta stilling til om utvalget ville åpne en granskings sak. Det ble ellers vist til utvalgets skjema for melding om mistanke. Utvalget avventer å se om det i 2015 kommer en konkret melding om mistanke om vitenskapelig uredelighet.

Sak 11/2014

To forskere henvendte seg til Granskingsutvalget og anmodet om at utvalget gransket en sak om vitenskapelig uredelighet som var behandlet på institusjonsnivå. Saken gjaldt påstander om vitenskapelig uredelighet i form av plagiat, manglende henvisninger og ukollegial oppførsel, og var opprinnelig fremmet av en kollega til de to. Det fremgikk av henvendelsen at saken var behandlet ved ansvarlig institusjon, herunder at det var nedsatt en lokal uavhengig granskingskomité som bl.a. hadde konkludert med at det i den aktuelle saken forelå flere brudd på NESH retningslinjer angående plagiering og god henvisningsskikk. Institusjonen hadde fattet vedtak basert på den lokale komiteens konklusjoner.

De to forskere påpekte bl.a. at saken reiser prinsipielle spørsmålet om hvilke dokumenter som kan gjøres til gjenstand for gransking av vitenskapelig uredelighet i form av plagiat.

Institusjonen sendte egen orientering om saken til Granskingsutvalget kort tid etter at utvalget hadde mottatt henvendelsen fra de innklagede.

Granskingsutvalget besluttet å granske saken. Granskingen ble startet ved årsskiftet 2014/2015. Saken er dermed ikke avsluttet i 2014.

2.1.3 Saker Granskingsutvalget er orientert om/har kjennskap til

Orienteringssak nr. 1

Granskingsutvalget mottok skriftlig orientering om en sak som var gransket av en lokal nedsatt komité. Utvalget var tidligere anmodet om å gi generelle råd, og orientert om innledningen av saken. Saken vedrørte mistanke om plagiering i en innlevert doktorgradsavhandling. Som følge av mistanken nedsatte institusjonen en granskingskomité bestående av interne medlemmer og et eksternt. Komiteen konkluderte først med at det forelå plagiering i objektiv forstand. Med etterfølgende utvidelse av komiteens mandat forholdt man seg også til mulig subjektiv skyld, jf. forskningsetikkloven. Det ble konkludert med at det forelå både plagiat i objektiv og subjektiv forstand, og dermed vitenskapelig uredelighet.

Utvalget ble også orientert om ledelsens vedtak om sanksjonering med tvungen avslutning av doktorgradsprogram, og om at den innklagede etter en viss periode og på særlige betingelser vil kunne bli gjenopptatt til Phd-programmet

Granskingsutvalget tok orienteringen til etterretning.

Orienteringssak nr. 2

Utvalget ble orientert om en sak behandlet av to fakulteter ved samme universitet.

Den ene samarbeidspartneren i et forskningssamarbeid ble oppmerksom på at et manuskript som var innlevert til PLOS One, var betydelig inspirert av forskningssamarbeidet uten at samarbeidspartner var informert eller kreditert. Det viste seg at ytterligere tre manuskripter var innsendt og under vurdering hos ulike tidsskrifter.

Saken ble konkludert etter behandling av nedsatt granskingskomité. Opplysninger om et femte manuskript (konferansepublikasjon) gjorde at saken ble åpnet igjen.

I publikasjonen var det benyttet datasett som var bearbeidet av forskere som ikke var oppgitt som medforfattere og som heller ikke var kreditert på annen måte. Førsteforfatter bekreftet fakta omkring datasettene og den feilaktige beskrivelsen i publikasjonen.

Det ble konkludert med brudd på god henvisningspraksis og manglende kreditering av forskningssamarbeidspartnere. Angående de første tre manuskriptene ble manuskriptene trukket tilbake. Angående den siste publikasjon ble forfatterne anmodet om å ta kontakt med forlaget for å se om det var mulig å trekke publikasjonen tilbake eller få korrigert den trykte utgaven.

Saken ville videre bli håndtert som personalsak.

Granskingsutvalget tok orienteringen til etterretning.

Orienteringssak nr. 3

En tidligere ansatt ved et universitet fremmet en påstand om kritikkverdig gjennomføring og tildeling av graden ph.d. En egen komité med to interne og en ekstern person (leder av komiteen) ble nedsatt for å utrede faktagrunnlaget og vurdere beskyldningene ut fra forskningsetiske normer/god vitenskapelig praksis, samt lover og regelverk.

Komiteen fant en rekke alvorlige forhold ved fakultetets behandling. Det gjaldt bl.a. at biveileder ikke ble nevnt/kreditert som opphavsperson og heller ikke som initiativtaker til prosjektet som avhandlingen var en integrert del av.

Komiteen konstaterte videre at kravene til offentlighet ikke var fulgt ved angjeldende disputas og pekte på problemer grunnet manglende avklaring av rollefordeling mellom hoved- og biveileder. Endelig fant komiteen at fakultetet hadde latt hensynet til kandidatens velbefinnende gå foran hensynet til kvalitet i avhandlingen.

Granskingsutvalget tok orienteringen til etterretning.

Orienteringssak nr. 4

Granskingsutvalget mottok orientering om en sak som var behandlet av en institusjons forskningsetiske utvalg. Rektor mottok varsling fra en tidligere masterstudent vedrørende plagiering av deler av masteroppgaven i et kapittel i en bok skrevet av studentens veileder.

Det forskningsetiske utvalget tok utgangspunkt i mandatet for granskingen. Utvalget konkluderte på bakgrunn av sakens dokumenter og muntlig forklaring at det var klar sannsynlighetsovervekt for at innklagede hadde opptrådt vitenskapelig uredelig og at innklagedes opptreden kunne være grovt uaktsom. Utvalget kom med forslag til tiltak til høgskolens styre.

Styret tok rapport fra det forskningsetiske utvalget til etterretning, og vedtok en rekke tiltak, bl.a. omskrivning av det omdiskuterte bokkapitlet, påtale av brudd på forskningsetiske retningslinjer overfor innklagede og en rekke mer generelle forebyggende tiltak på institusjonen.

Granskingsutvalget tok orienteringen til etterretning.

Orienteringssak nr. 5

Utvalget drøftet på møte en institusjons behandling av en plagiatsak med utgangspunkt i beskrivelse av saken i flere medier og opplysninger mottatt via en journalist.

Saken startet med et varsel om direkte avskrift i en vitenskapelig artikkel fra en rapport utarbeidet av kolleger uten referanse. Saken ble behandlet av ansvarlig dekan i samarbeid med to erfarne forskere og munnet ut i en skriftlig advarsel til den innklagede forskeren. Forskeren trakk artikkelen i samråd med studieleder, og i samsvar med de krenkede forfatteres og varslers ønske.

Utvalget fant at saken syntes behandlet på en bra måte.

Orienteringssak nr. 6

Utvalget har tidligere omtalt en sak (orienteringssak nr. 8 i årsmelding 2013) hvor to eksterne granskere konkluderte med mismatch mellom rådata og data presentert i en ph.d.-avhandling. Institusjonen innhentet generelle råd hos Granskingsutvalget og igangsatte en full gransking av bruddene. Utvalget hadde forventet å bli orientert om den videre behandlingen/avslutningen av saken, men har tross flere purringer ikke hørt nærmere.

Saken betraktes hermed som avsluttet for Granskingsutvalgets del.

Orienteringssak nr. 7

Utvalget mottok orientering fra en institusjon om en behandlet sak. Saken vedrører en forskningsetisk vurdering av et arbeid som var innsendt til vurdering for graden dr.philos. Innklagede var ansatt ved en annen institusjon i norsk høyere utdanning.

Et flertall i bedømmelseskomiteen kom til at man ikke kunne evaluere avhandlingen som følge av forskningsetiske betenkeligheter. Institusjonen nedsatte deretter en forskningsetisk komite som behandlet saken. Et mindretall kom til at det ikke syntes å foreligge alvorlige brudd med god forskningspraksis, mens et flertall fant at det innsendte arbeidet ikke oppfylte forventningene for god vitenskapelig praksis. Ledelsen ved universitetet la flertallets konklusjon til grunn, og avviste det innsendte arbeid for graden dr. philos med den hovedbegrunnelsen at det i sterkt omfang var overlapp mellom det innsendte arbeidet og oppgaver innlevert av studenter som innklagede var veileder for.

Institusjonen valgte å orientere institusjonen der innklagede er ansatt med henblikk på at sistnevnte vurderer/gransker saken.

Granskingsutvalget tok orienteringen til etterretning. Utvalget er bekjent med at saken granskes videre ved ansvarlig institusjon. Utvalget avventer orientering om dette.

2.1.4 Forespørsler om mulige saker og utvalgets virkeområde

Utvalgets sekretariat har også i denne beretningsperioden fått muntlige henvendelser, både fra enkeltpersoner og representanter for institusjoner. Noen gjelder potensielle uredelighetsaker (noen ganger i anonymisert form) med ønske om råd og veiledning om definisjonen av uredelighet eller for veiledning om lokal behandling av en konkret sak. Sekretariatet gir i disse tilfellene generell veiledning, opplyser om hvor man kan hente nærmere informasjon og/eller viser noen ganger til institusjoner som har konkret erfaring fra liknende saker.

I tillegg har utvalget mottatt henvendelser som klart har falt utenfor Granskingsutvalgets virkeområde.

3 Andre aktiviteter

I løpet av 2014 arbeidet utvalget i betydelig grad med utkast til en veileder for lokal behandling av uredelighetsaker. Innen påtenkt publisering ble utkast diskutert på møte i Forskningsetisk Forum. Her kom det en rekke konstruktive tilbakemeldinger fra bl.a. representanter for lokale forskningsetiske utvalg.

I samråd med KD ble arbeidet med veilederen satt i bero som følge av etterkontroll med forskningsetikkloven og forventet revisjon av loven.

Leder, nestleder og sekretariatsleder deltok i et første møte med KD om ovennevnte etterkontroll av forskningsetikkloven. Medlemmer av utvalget har gitt tilbakemeldinger på foreløpig oppsummering om etterkontroll. Endelig har representanter for KD diskutert etterkontrollen i forbindelse med et møte i Granskingsutvalget.

Granskingsutvalgets medlemmer deltok på årskonferansen for De nasjonale forskningsetiske komiteene. Konferansen hadde fokus på EU's kommende personvernsforordning og forskningsetiske skjønn.

Granskingsutvalget har kommet med innspill til utkast til felles nasjonale forskningsetiske retningslinjer.

Sekretariatsleder har holdt en rekke innlegg om redelighet/uredelighet på institusjoner og i andre sammenhenger.

4 Internasjonalt samarbeid

Utvalgets sekretariat har også i 2014 vært involvert i internasjonalt samarbeid, primært gjennom to møter i ENRIO (European Network for Research Integrity Offices) med henblikk på å utveksle erfaringer og drøfte problemstillinger av felles interesse.

Det ene av møtene var koplet til en jubileumskonferanse avholdt av den nederlandske nasjonale uredelighetsorganisasjon. På konferansen var det en rekke innlegg vedrørende problemstillinger og erfaringer knyttet til vitenskapelig uredelighet og behandling av saker.

ENRIO hadde i tillegg kontakt med representanter for EU-kommisjonen for å drøfte mulig økonomisk støtte til nettverket, ikke minst for å sikre deltakelse fra land med begrensede økonomiske midler.

Sekretariatsleder har deltatt i et par relevante internasjonale konferanser.

Utvalgets nestleder og sekretariatsleder hadde et møte med sekretariatet for de danske uredelighetsutvalg som ledd i en evaluering av den danske ordning.

Leder og nestleder deltok på ekspertseminar arrangert av NordForsk om god vitenskapelig praksis. På seminaret ble situasjonen i de enkelte nordiske land presentert, og for Norges vedkommende av utvalgets nestleder, Ragnvald Kalleberg. Erfaringene fra seminaret ble senere presentert i en rapport fra NordForsk.

Vedlegg:

Granskingsutvalgets sammensetning

Nasjonalt utvalg for gransking av redelighet i forskning (Granskingsutvalget) ble første gang oppnevnt av Kunnskapsdepartementet i juli 2007. Utvalgets sammensetning i 2014 er følgende:

Medlemmer

- Professor Tore Lunde (leder), Universitetet i Bergen
- Professor Ragnvald Kalleberg (nestleder), Universitetet i Oslo
- Konsulent Dag Slotfeldt-Ellingsen,
- Instituttleder Tone Fløtten, Fafo
- Dosent Sighild Westman-Naeser, Uppsala
- Professor Hallvard Tjelmeland, Universitetet i Tromsø
- Professor Astrid Læg Reid, NTNU

Varamedlemmer (numerisk):

1. Dekan/førsteamanuensis Tor Hauken, Universitet i Stavanger
2. Professor Berit Rokne, Universitetet i Bergen
3. Daglig leder CEO Øyvind Kongstun Arnesen, Ultimovacs AS, Oslo
4. Seniorforsker Per-Henrik Zahl, Folkehelseinstituttet

Sekretariat: Sekretariatsleder Torkild Vinther og seniorrådgiver/jurist Annette Birkeland fra 1. juni.

Møter i 2014

21.- 22. januar (inkl. Årskonferanse for De nasjonale forskningsetiske komiteer), Oslo

7. mars, telefonmøte

26. mars

4. juni

19. september

11. desember